

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/221/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116213690
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8116213690.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobkyne: I. Z., G.. XX.X.XXXX, K. XXX XX Y., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a .

Náhradu trov konania stranám n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu súdu 30.6.2016 sa žalobkyňa domáhala, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 612,01 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 612,01 Eur od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému a nahradiť trovy konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX z 3.5.2005. Keďže sa jej táto zmluva nezachovala, požiadala žalovaného o jej zaslanie, ale ten jej oznámil, že ňou nedisponuje, keďže sa nachádza v externom archíve. Zaslal jej ale prehľad platieb na predmetnú zmluvu. Uviedla, že z internetovej stránky žalovaného zistila podrobnosti predmetnej zmluvy č. XXXXXXXX, z ktorej vyplýva, že zmluva bola uzavretá dňa 3.5.2005 vo výške 5.000,- Sk (165,997 Eur) s tým, že žalovanému zaplatila sumu 777,98 Eur.

3. Žalobkyňa poukázala na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 4 ods. 2 zák. c. 258/2007 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSU“), okrem iného aj RPMN. Dodala, že žiadna zmluva žalovaného v tom čase hodnotu RPMN neupravovala, preto sa považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Bezdôvodné obohatene žaluje vo výške rozdielu medzi jej platbami, t.j. 777,98 Eur a výškou úveru 165,97 Eur, teda vo výške 612,01 Eur.

4. Uviedla, že o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa, v mesiaci máj 2016, kedy bola informovaná o tom, že predmetná zmluva nemá náležitosti predpísané zákonom. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe uviedla, že všeobecné súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

5. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a označil ju za zjavne nedôvodnú. Uviedol, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vzniesol tiež námietku premlčania. Mal za to, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo a akýkoľvek nárok na jeho vydanie podlieha zákonnej objektívnej premlčacej, pričom v žalobe absentujú aj skutočnosti rozhodujúce pre určenie začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Zdôraznil, že pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna, a že požadovaný nárok sa stal premlčaný v objektívnej i subjektívnej lehote v celom rozsahu dňa 5.4.2010 s tým, že žalobca svoju žalobu uplatnil na súde až dňa 30.6.2016. Žalobu navrhol zamietnuť.

6. Žalobkyňa (zastúpená advokátom - viď § 291 ods. 3 CSP) sa k písomnému vyjadreniu žalovaného, hoci ju na to súd postupom podľa § 167 ods. 3 CSP spolu s jeho doručením vyzval a poučil o sudcovskej koncentrácii konania, písomne nevyjadrila.

7. Keďže v danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), súd vec v súlade s ust. § 297 CSP prejednal bez nariadenia pojednávania.

8. Súd sa teda oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený, a zistil tento podstatný skutkový stav:

9. Podľa nespochybnených tvrdení žalobkyne a výpisu z tzv. klientskej zóny žalobkyne u žalovaného (č.l. 10 spisu) poskytol žalovaný žalobkyňu na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX zo dňa 3.5.2005 úver vo výške 165,97 Eur, v súvislosti s čím mu žalobkyňa zaplatila sumu 777,98 Eur (bez toho aby bolo zrejmé na úhradu čoho - či už na úhradu istiny, úrokov, poplatkov, alebo iných platieb). Podľa prehľadu splátok k jednotlivým zmluvám predloženého žalobkyňou (č.l. 9) jej posledná úhrada k tejto zmluve (vo výške 446,03 Eur) bola urobená 5.4.2007.

10. Podľa § 451 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“) bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

11. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

12. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

13. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

14. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

15. V danom prípade zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodzuje z nedostatku uvedenia RPMN v zmluve o úvere (s tým, že v tom čase žiadna zmluva žalovaného hodnotu RPMN neupravovala), pre ktoré považuje úver za bezúročný, a rozdielu súčtu jej všetkých úhrad na túto zmluvu a úveru, ktorý jej bol na základe tejto zmluvy poskytnutý.

16. Z tvrdení žalobkyne (o tom že sa jej zmluva nezachovala a žiadala žalovaného o jej kópiu) pritom vyplýva, že dotknutá zmluva o spotrebiteľskom úvere bola písomná a podpísaná žalobkyňou, teda žalobkyňa tak jej (vytýkané) znenie (obsah svojho právneho úkonu) poznala už od jej uzavretia (dňa 3.5.2005), a keďže aj posledná platba, ktorú žalobkyňa v súvislosti s dotknutou zmluvou o úvere žalovanému uhradila (a na základe ktorej tak bezdôvodné obohatenie vzniknúť mohlo), bola uskutočnená ešte dňa 5.4.2007, a žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola následne podaná

po uplynutí viac ako 9 rokov (30.6.2016) potom, bola uplatnená po uplynutí premlčacej doby. Jej (eventuálne) právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z jej platieb bolo v tom čase už premlčané, a to jednak po márnom uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ dňa 5.4.2009 počítanej najneskôr odo dňa jej poslednej úhrady žalobcovi, keď žalobkyňa mala k dispozícii (poznala) všetky skutkové okolnosti o svojom eventuálnom plnení (bez právneho dôvodu) a mohla tak prvý krát podať žalobu na jeho vydanie, ako aj po márnom uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ dňa 5.4.2010 počítanej v tomto prípade taktiež odo dňa jej poslednej úhrady, keď k eventuálnemu bezdôvodnému obohateniu z jej úhrad naposledy došlo.

17. Pokiaľ ide o začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia v obdobných veciach, súd k tomu plne odkazuje na už ustálenú rozhodovaciu prax NS SR (čl. 2 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP), podľa ktorej „Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. ... „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodit' zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“ (porovnaj napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo/67/2011, 3 Cdo/169/2017, a 8 Cdo/163/2018). Ako vyplýva z týchto rozhodnutí NS SR, dotýkajúcich sa premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia dokonca práve priamo u spotrebiteľov (3 Cdo/169/2017, 8 Cdo/163/2018), tieto závery sa vzťahujú aj na spotrebiteľské spory. Najvyšší súd SR (v rozhodnutí 8 Cdo/163/2018) zdôraznil, že: „Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (pozn. dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie).“

18. V danom prípade žalobkyňa všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodit', že (podľa jej interpretácie) došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, poznala (mala k dispozícii) a žalobu mohla podať od toho času, keď mala k dispozícii (uzavrela) napadnutú zmluvu a vedela čo a komu (na jej základe) plnila, a keďže poslednou z týchto skutočností (nakoľko vytykané znenie zmluvy mala k dispozícii už predtým pri jej uzavretí) bola jej posledná platba uskutočnená v súvislosti s touto zmluvou (ako plnenie, z ktorého mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie žalovaného naposledy) dňa 5.4.2007, a žaloba bola podaná viac ako 2 roky po tom, takto uvažovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (ak by tu aj bol) je už premlčaný. Žalovaný sa pritom premlčania dovolal, a preto súd už z tohto dôvodu, bez potreby ďalšieho vecného posúdenia práva (keďže podľa § 100 ods. 1 OZ premlčané právo veriteľovi priznať nemožno), musel žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnuť.

19. Žaloba pritom musela byť zamietnutá aj pre uplynutie objektívnej premlčacej doby. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (odvodzovaný z plnenia žalobkyne uhradeného žalovanému už viac ako 3 roky pred podaním žaloby), bol totiž uplatnený nepochybne dokonca už aj po uplynutí 3 ročnej objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 OZ (po tom čo k nemu eventuálne naposledy došlo). V súvislosti s úvahami o 10 ročnej objektívnej premlčacej dobe (pri eventuálnom úmyselnom bezdôvodnom obohatení), ktorú žalobkyňa odvodzovala z toho, že žalovaný nemal svoje zmluvy v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch (teda len z jeho postavenie a nedodržania objektívnych noriem), pritom súd podporne odkazuje (§ 220 ods. 2 CSP) na rozhodnutie NS SR sp. zn. sp. zn. 1Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018, podľa ktorého: „... samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa).“

20. Už len pre úplnosť, aj keď to v tomto prípade priamo rozhodné (záväzná) nie je, z vyššie uvedenej rozhodovacej praxe NS SR (ktorá pritom naopak už záväzná nepochybne je) už napokon v obdobnej veci vychádzal aj Krajský súd v Prešove (pod sp. zn. 25Co/84/2018).

21. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Žalovaná bola v konaní procesne úspešná v celom rozsahu, a preto by mal súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu (s prihliadnutím na obsah súdneho spisu) v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, priznať jej podľa § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania, o ktorej výške by následne v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodol po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (ktoré by vydal súdny úradník). Keďže však žalovanej strane v doterajšom konaní podľa obsahu súdneho spisu doposiaľ žiadne konkrétne preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva (trovy konania) nevznikli, a neúspešná žalobkyňa na náhradu trov konania nemá právo, súd náhradu trov konania stranám nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.